

Na osnovu člana 28 stav 4 Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Službeni list CG“, broj 35/13), Ministarstvo održivog razvoja i turizma, donijelo je

**PRAVILNIK
O NAČINU PROVJERE I/ILI ISPITIVANJA UREĐAJA KOJI EMITUJU
ULTRAZVUK I OPTIČKO ZRAČENJE**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način provjere i/ili ispitivanja uređaja koji emituju ultrazvuk i uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja.

Ispitivanje uređaja koji emituju ultrazvuk

Član 2

Provjera i/ili ispitivanje uređaja koji emituju ultrazvuk, u zavisnosti od tipa i primjene uređaja, vrši se u skladu sa standardima datim u Prilogu 1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Ispitivanje uređaja koji emituju optičko zračenje

Član 3

Provjera i/ili ispitivanje uređaja koji emituju koherentno optičko zračenje (laseri i uređaji sa ugrađenim laserima) obuhvata:

- 1) provjeru funkcionalne ispravnosti uređaja i mogućnosti korišćenja uređaja u skladu sa proizvođačkim specifikacijama;
- 2) provjeru usaglašenosti sa zahtjevima standarda MEST EN 60825-1;
- 3) pregled dokumentacije prema standardu MEST EN ISO 11252;
- 4) pregled mjera zaštite uređaja prema standardu MEST EN 60825-4;
- 5) provjeru, neposrednim uvidom uređaja na licu mjesta, sprovođenje mjera zaštite i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 6) mjerenja parametara optičkog zračenja (snaga, energija i po potrebi vremenske i prostorne karakteristike laserskog snopa), osim za lasere klase 4 kod kojih se mjerenja sprovode po potrebi.

Provjera i/ili ispitivanje uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja (koherentno i nekoherentno optičko zračenje) vrši se primjenom metoda i mjernih uređaja u skladu sa standardima datim u Prilogu 2, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Ako se prilikom provjere i/ili ispitivanja uređaja iz stava 2 ovog člana vrši uzorkovanje, postupak uzorkovanja vrši se u skladu sa standardom ISO 2859-1.

Provjera i/ili ispitivanje uređaja iz stava 2 ovog člana, u zavisnosti od tipa uređaja i metode provjere i/ili ispitivanja, vrši se na licu mjesta kod imaoca izvora i/ili operatera i/ili u laboratoriji.

Prestanak primjene

Član 4

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o tehničkim normativima za laserske uređaje i sisteme („Službeni list SFRJ“, broj 72/87).

Stupanje na snagu

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 09-635/79
Podgorica, 18. novembra 2015. godine

MINISTAR,
Branimir Gvozdenović

**OBILJEŽAVANJE IZVORA KOHERENTNOG
OPTIČKOG ZRAČENJA (LASERI)**

Izvori koherentnog optičkog zračenja (laseri), u zavisnosti od sigurnosne klase obilježavaju se na sljedeći način:

Sigurnosna klasa lasera lasera	Opis
Laser klase 1	Izvor koherentnog optičkog zračenja čije je zračenje neopasno pri svim uslovima rada i korišćenja.
Laser klase 1M	Izvor koherentnog optičkog zračenja koji proizvodi divergentan snop i čije je zračenje neopasno ako nije fokusirano, odnosno ne posmatra se kroz fokusirajuću optiku kao što su na primjer mikroskopi i teleskopi.
Laser klase 2	Izvor vidljivog koherentnog zračenja čije je zračenje neopasno u svim uslovima slučajnog izlaganja, kada je izlaganje zračenju ograničeno refleksnim treptajem oka tj. kraće od 0,25 s. Lasersko zračenje koje se posmatra duže od 0,25 s može biti štetno.
Laser klase 2M	Izvor vidljivog koherentnog zračenja čije je zračenje neopasno u uslovima slučajnog izlaganja kraćeg od 0,25 s, ali može biti štetno i u uslovima slučajnog izlaganja kraćeg od 0,25 s, ako se posmatra kroz fokusirajuću optiku.
Laser klase 3R	Izvor koherentnog zračenja koje je potencijalno opasno, ali s manjim rizikom oštećenja. Snaga vidljivih kontinuiranih lasera klase 3R je ograničena na maksimalno 5 mW, dok za druge talasne dužine i impulsno zračenje važe druge granične vrijednosti.
Laser klase 3B	Izvor koherentnog zračenja koje je opasno pri direktnom izlaganju oka ili kože. Difuzno reflektovano zračenje nije opasno. U radu s laserom treba da se koristi zaštitna oprema a uređaji trebaju da imaju paljenje na ključ i internu sigurnosnu blokadu.
Laser klase 4	Izvor koherentnog zračenja koje je vrlo opasno i može izazvati opekotine, požar ili oštećenja materijala. Difuzno reflektovano zračenje je takođe opasno i može proizvesti iste učinke. U radu sa laserom treba da se koristi odgovarajuća zaštitna oprema i da se primjenjuju propisane sigurnosne mjere, a uređaji treba da imaju paljenje na ključ i internu sigurnosnu blokadu.